

μοῦ φάνηκε ἐδῶ καὶ τέσσερα χρόνια· εἶχ' ἀνεβῆ ἀπάνω σὲ κλαρί, τοῦ στήν ὥρα· ἐκεῖ ποὺ ἀνέβηκα τσακίστη· ὁ κλώνος κ' εἶσ' ἔξαφνα χάμου· ἐκεῖ ποὺ εἶσ' ἔξαφνα χάμου κατὰ λαβὰ ἕναν πόνον ἰδῶ ζερβά μεριά· ἔ! τί! θέλει καὶ πολὺ νὰ γίνη τὸ σακατη-λίκι; μέσα σὲ δέκα μέρες κυττάω καὶ τί νὰ ἰδῶ· εἶχε πεταχτῇ χαμπηλά κατσούλα, ἐδῶ στὸ φτενό, πλάι ἀπὸ τὸ προσκέφαλο· σὰν πετάχτηκε ἡ κατσούλα τί νῶναι, τί νῶναι, λέω· ρωτῶ κάποιον, κατέβη σμα, μοῦ λέει· μπρέ, νὰ πᾶρ' ὁ δῖος! πετά-γουνταν ἕνα μικρὸ πράμα ἀπάνω ἀπὸ τὸ χτένι· ἕνα πρᾶμα ἀπὸ τὴν ἀργασία ποὺ ἐργάζομαι, χάι, χάι, ἀπὸ τὴν ἀργασία ποὺ ἐργάζομαι πετάταν ὅζω· χάι, χάι, με τὸν καιρὸ μεγαλῶσε ἴσια μ' ἕνα καρδύδι· ἔβαλα δέμα τίποτε· τοῦ! στ' ἀνάθεμα αἱ στάνουμαν καὶ πόνους, κάποτε κάποτε· καὶ λίγο λίγο ροδόλας ἴσια κάτω ὡς τὴ σακούλα· πῆρε κατήφορο καὶ τώρα ἔχω κάποτε κάποτε σφαγιά, ὄντας εἶναι νότια καὶ ὄντας νὰ κᾶνω κόπο. Μὲ βιάζει πολὺ κ' ἔχω πόνον μέσα στ' ἄντερα ὄντας περπατήσω πολὺ. Αὐτὰ τίποτε ἄλλο· ἔ! τώρα θέλοντας μὴ θέλοντας ἦρθα γιὰ ἐγχείριση· καὶ τί ἐγχείριση θὰ μοῦ κάνουν! τοῦ! στ' ἀνάθεμα! τόσα ἔξοδα νῆρθω· κάθωμαι καὶ πέντε μέρες ἐδῶ μέτα.

Εἶχεν ἀριστερὴ βουδωνικήλη μέτρια καὶ τοῦ ἔγινε ἐγχείριση ριζικὴ κατὰ τὴ μέθοδον τοῦ Bassini στίς 9 τοῦ Φλεβαρίου φέτος.

Στίς 2 τοῦ Μαγιοῦ φέτος μᾶς ἦρθαν τρία δι-πλὰ παραλυτικὰ ὑστεραπόχτητα λαβδοπόδα, τρία χωριατόπουλα ἀπὸ τὰ Φέσσαλα, παιδιὰ τσοπανα-ραίων, τὸ α'. 7 χρονῶν, τὸ β'. 4, καὶ τὸ γ'. 3.

Οἱ γονεῖοι των δηγοῦνται ὅτι ἀμέσως καθὼς ἔρ-χισαν νὰ περπατοῦν ἀποχτοῦσαν διπλὸ λαβδοπόδα-ρο ποὺ ἔβαινε μὲ τὸν καιρὸ. Τὸ νεβρολογικὸν ἐξέτα-σμα δείχνει ὅτι ἡ πάθησις δὲν εἶναι περιφερικὴ· εἶ-ναι νωτιαία γιὰτί τίποτε ἐγκεφαλικὸ δὲν παρουσιάζ-ζει· κ' εἶναι βέβαιον ὅτι προήρθε ἀπὸ μυελίτη των μπερσινῶν κεράτων· ἀπ' ὅπου καὶ ἡ μυελικὴ ἀτρο-φία ποὺ ἀκολουθεῖ. Ἐκάναμε καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑποδερματικὰ σκονιοτομίας τοῦ Ἀχ(λλεῖου) σκoi-νίου, ἴσασμα καὶ συγκράτημα μὲ γύψινου· ἐπίδε-σμοις. Τὸ πρῶτον παιδί ἐξῆν ἀπὸ τὸ λαβδοπόδαρον εἶχε καὶ μεγάλο παραμόρφωμα τοῦ στραβοῦ ποδα-ριοῦ ὥστε εἶταν ἀδύνατον τὸ τέλει ἴσασμα καὶ ἀπο-

τρέμουν, εἶσι δὲ πόνος τῆς μάννας φαίνεται νὰ κυ-ριεῖται καὶ νὰ ποτίζῃ ἐκεῖνο τὸ λιγρὸ κορμὶ, ὅπου τὸ ζῶντι δὲ ἥλιος ὁ λαὸς μὲ τίς χερσὲς κορδέλλας του).

— Κύττα πόσα; Ὅλα γιὰ σένα!

(Ἡ μικρὴ μαζώνει τὰ λουλούδια τῆς).

— Πάρ'τα! (Ὁρμᾷ πάλε πρὸς τὴ μητέρα τῆς, ποὺ τραβιέται πίσω).

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεᾶτα! Μπεᾶτα!

ΜΠΕΑΤΑ, (κατασαστισμένη).—Δὲν τὰ θέλεις; Πάρ'τα. Πιάσε τὰ!

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεᾶτα! (Πέφτει στὰ γόνατα, κι-νημένη ἀπὸ τὸν πόνον, σωριασμένη κάτω σὰν ἀπὸ χτύπημα πιδ δυνατὸ, — πέφτει στὰ γόνατα μπροστὰ στὴν τρομαγμένη κόρη τῆς· κ' ἕνα κῆμα δάκρυα, ποὺ τρέχει ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ὅπως τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ, τῆς πλημμυρίζει τὸ πρόσωπο).

ΜΠΕΑΤΑ.—Κλαῖς; κλαῖς; (Κοιταζομαγμένη πέφτει στὴν ἀγκυλιὰ τῆς μάννας, μ' ὅλα τῆς τὰ λου-λούδια. — Ἡ Σειρηνούλα, πεσμένη κι αὐτὴ στὰ γό-νατα, γέρνει καὶ ἀγγίζει, μὲ τὸ μέτωπο καὶ τίς ἀ-πλωμένες τῆς παλάμες, τὸ χῶμα).

Τ Ε Λ Ο Σ

φασίστηκε νὰ γίνη ἀργότερα μὲ χειροδούλεμα (re- dressement manuel).

Στυλιανὸς Κορνάρος, 18 χρονῶν, ἀπὸ τὴν Κρή-τη λαβωμένος (τραῦμα μὲ σφαῖρα).

Ἐγὼ ἔμα μὲ χτυπήσανε μὲ τὴ σφαῖρα ἀμέ-σως ἔπειτα· καὶ ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάτω ἐψύγηκα ἀ-μέσως· εἶσι δὲ ἡμῶνα ὅσο ποὺ μ' ἐσηκώσαν· καὶ μὲ πῆσαι σπῆτι. Παρασκευὴ βράδυ ποὺ μ' ἐχτυπή-σαν καὶ Σάββατο βράδυ δὲν ἐκάμμουσα μάτι, παρὰ ἐμοῦγκριζα· σὰν τῆς Τυρινῆς τὸ βόδι· οὔτε νὰ φάω, οὔτε νὰ πῶ, οὔτε τίποτα· ἐτότε σὰ ἐκατάλαβα, δὲν τὰ ἐκούουν ὁλωσδιόλου τὰ ποδάρια μου, μὴδε τὰ δαχτύλια μου δὲν τὰ ἐκούουν τότες. Ἐπῆα δυὸ βολές στὸ Ρέθυμνος, στὸ γιαντὸ τὸ Ρολόν καὶ μὲ καμ' ἐγχείριση· ὁτάθελα μοῦ κᾶμ' ἐγχείριση ἐλά-φρωνα ἀρίστως· τὴ δευτέρη βολὰ ποὺ μὲ κάμει ἐγ-χείριση κατὰ λαβὰ καὶ πῆγαινα καλλίτερα λίγη ὥρα· μωλάρανε τὰ πόδια μου καὶ σήκωνα τὴν ἄντζα μου ἀπάνω· ὕστερα παραμπρὸς κακοσύνησε πάλι. Τώρα ὑποφέρω· μοῦ δίνει πόνους ἡ λαβὴ· ὄντανκι βαρεμέ-νος ἐντῆχει κανεῖς· ἔντ' ἄλλο πράμα. Ἡ σφαῖρα εἶ-ναι παῖξ στὴν κουτάλα τῆς ζερβῆς· δὲν κατέχω πόσο κόντὰ νὰι στὸ ραχοκόκαλο· στὸ ραχοκόκαλο δὲ γροικῶ γιὰ νὰ πονῶ.

Ἦρθε στὴν κλινικὴ μὲς στίς 6 Μαρτίου· ἡ σφαῖρα χῶθηκε πλάγια ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν κάτω γω-νιὰ τῆς πλάτης καὶ τὸ θωρακικὸ μέρος τῆς ραχο-κοκκαλίας καὶ χτύπησε στὴ ραχοκοκκαλιά· ἐκεῖ ἔ-φερε κάποια πίεσι τοῦ νωτιαίου μυαλοῦ ἀπ' ὅπου προήρθε ἡ παράλυσις των κάτω ἁκρων· ἐπειδὴ τ' ἀποτελέσματα τοῦ τέτοιου εἶδους τίς ἐγχειρήσεις εἶναι ἀμφίβολα κ' ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ἡ κα-τάστασις τοῦ λαβωμένου καλλιτέρευε μὲ τὸν καιρὸ γιὰ τοῦτο ἀποφασίστηκε νὰ μὴ γίνη καμμιὰ θερα-πεία καὶ ὁ ἄρρωστος ἔφυγε στίς 10 Μαρτίου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ. Ἐτυράριον—ἐξακολούθησε.

Ἀπὸ γεννηταροῦ=συγγενὴς φίμωσις.

Φίμωσις=μπορούσαμε νὰ τὸ ποῦμε χάδωμα ἀλλὰ αὐτὸ ἔχει πολλὰ σημάσια· χαβιά=φίμωτρο καὶ εἶδος χαλινάρι· λαβωμένος εἶσαι=εἶναι ποὺ δὲ μιλάει· μὲ χάδωσις=μοῦ πῆγαν τὰ μάτια, μὲ γέλασις· τὸν χάδωσις=τὸν ἔκαμε ἀ-νίκανον νὰ κατὰλάβῃ. Ἐπειτα ἡ λέξις ἡ φίμωσις ἔχει μὴ στὴν περὶ τὴν ἐπιστημονικὴ γλώσσα.

Πετᾶγονταν=στὸ ἴδιο μέρος λένε καὶ : πετᾶγταν, πε-τάουταν, πετᾶγταν καὶ πετᾶταν.

Σακούλα=ἄλλος τὸ λέει πούγγι (Χίος), καὶ ἄλλος ζι-δάχι (Κρήτη).

Σφαγιά καὶ σφάχτης=πόνος διαπεραστικός.

Διπλὰ παραλυτικὰ ὑστεραπόχτητα λαβδοπόδα=ὁ ὀρι-σμός στὴν καθαρ. εἶναι : διπλοὶ παραλυτικοὶ· ραιβόποδες, ἐ-πίκτητοι, λαβδὸ ποδάρια, καὶ λαβδὸς=λένε στὴ Θεσσαλίᾳ τὸ ραιβό. Σκονιοτομίας=σκονιὰ λένε τοὺς τένοντες, ἀλλὰ σκονιὰ λένε καὶ τοὺς μὺς τοῦ λαίμου· τοὺς τένοντες ποὺ κλείνουν τὸ γόνατον τοὺς λέν : ἀντικλείναι· ποντίκια λένε τοὺς μὺς τῆς γάμπας καὶ κυρίως τοῦ βραχτιονίου, συχνότερα μάλιστα τὸ δικέφαλο γιὰτί διὰν μαζεύεται γίνεται σὰν πον-τίκι· τοὺς ἄλλους μὺς τοὺς λένε μὲ τὸ γενικὸ ὄνομα· ψαχνά· Κακοσύνησε (καὶ στὴν Κεφαλ.) ἔανακύλησε, χειροτέρε-ψε=ἔλα τὰ ρημ. αὐτὰ τὰ λέει στὴν ὑποσημείωσι.

Κουτάλα=ἡ νωμοπλάτη, ἡ πλάτη.

(Ἀπὸ τὴν κλινικὴν Φωκῆ)

ΡΩΜΑΙ Ι ΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Νάτες οἱ ὁμορφες, Θέ μου τί κάλλη!

Σὰ γαρ σφάλα μὲς τὸ μετᾶξι,

Μπαίνουν στὸ χορὸ, Θέ μου τί κάλλη!

Μὲ τὰ μάτια χάμου, μὲ τὴν τάξη.

Νά καὶ οἱ ἄγουροι νά κ' οἱ λεβέντες,
Ἀπ' τὸ καπηλεῖο ἕνας ἕνας βγαίνει,
Νά καὶ οἱ ἄγουροι, νά κ' οἱ λεβέντες,
Ποὺ τρεκλίζουνε χειροπιασμένοι.

Νά καὶ ὁ Βιολιντζῆς καὶ ὁ Λαγουντιέρης,
Φεσοπερδωποὶ κρασοσταλάζουν,
Νά καὶ ὁ Βιολιντζῆς καὶ ὁ Λαγουντιέρης
Ποὺ μ' ἀχρεϊόλογα τίς νιὲς πειράζουν.

Νά καὶ ἡ νιόννη, νά ἡ χαϊδεμένη
Ποὺ τὰ μάτια τῆς δὲν καταβάζει,
Νά καὶ ἡ νιόννη, νά ἡ χαϊδεμένη
Τὸ χορὸ τραβάει, καρδιὲς ταραίζει.

«Βάρα βιολιντζῆ καὶ θὰ χορεύω,
Εἶμαι ἡ νιόννη, ἡ παπαδοπούλα,
Βάρα βιολιντζῆ καὶ θὰ χορεύω
Τ' ἄντρα μου νὰ λυώσω τὴν καρδοῦλα.

«Νὰ τρελλάνω νιὸς καὶ παλληκάρια
Μὲ τὰ ταρναρίσματα τὰ χίλια,
Νὰ τρελλάνω νιὸς καὶ παλληκάρια
Ποὺ νὰ σκάσουν νιὲς ἀπὸ τὴ ζήλεια.

«Νὰ γενῇ καυγᾶς γιὰ πινομή μου,
Νὰ κοπῇ ὁ χορὸς μετὰ ἀπὸ μένα,
Νὰ γενῇ καυγᾶς γιὰ πινομή μου,
Γιὰ τὰ κάλλη μου τὰ μαγεμένα».

ΒΑΣΗ—ΛΑΚΗΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΓΟΙ

(Παραμῦθον Σακαλάβικο)

Λένε πὼς τὰ παλιὰ χρόνια ὑπάρχονε δυὸ μάγοι ἑακουσμένοι, μὲ μεγάλῃ δυνάμει στὰ μάγια καὶ στὰ γιαιρικά.

Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς καθόντανε στὴ Μανταγκα-σκάρη καὶ ὁ ἄλλος στὴν ἄλλη μεριά, πέρα ἀπ' τὴ θά-λασσα, στὴν Ἀφρικὴ. Κ' ἐπειδὴς κ' οἱ δυὸ εἶτανε περὶ φημοὶ ζουλενοῦνταν συναμεταξύ τους.

Καθένας ἀπ' αὐτοὺς ἤθελε νὰ μείνῃ μονάχος στὴ γῆ, γιὰ νὰ εἶναι ὁ πιδ δυνατὸς στὸν κόσμον. Ἀποφα-σίσανε λοιπὸν νὰ χτυπηθοῦνε ὡς ποὺ ὁ ἕνας τοὺς ἀπ' τοὺς δυὸ νὰ σκοτωθῇ. Κι ὁ πόλεμός τους νὰ μὴ γί-νῃ οὔτε μὲ ντουφέκια οὔτε μὲ σπαθιά, μὰ μὲ τὰ μά-για τους.

Ἐτοί ὁ καθένας τοὺς τοῖμασε τὰ πιδ φοβερά γιαιρικά του, καὶ τὰ σκόρπισε στὴν ἀτμοσφαῖρα ἐ-νάντια στὸν ἄλλον. Μὰ τίποτα δὲν ἔγινε μὲ τοῦτο, γιαι τοῦ ἑνὸς τὰ μάγια βρῆσανε τοῦ ἄλλου τοῦ πιδ δυνατὰ.

Στὸ τέλος ἀποφασίσανε νὰ πολεμήσουνε μὲ τίς πέτρες. Ἐσκόλησανε πέτρες μεγάλες σὰ βουνά, καὶ τίς πετάξανε μὲ μεγάλῃ δυνάμει. Καὶ πετάξανε τόσες πολλὰς καὶ μὲ τόση λῆσσα, ποὺ καὶ οἱ δυὸ τοὺς σκο-τωθήσανε.

Αὐτὲς οἱ πέτρες εἶναι τὰ νησιά ποὺ φαίνονται σήμερα μὲς τὴ θάλασσα μπροστὰ στὴ Μανταγκασκάρη. Ἡ Νοσιμπί, ἡ Μαγιόρκα, ἡ Ἀντζονάν κ' οἱ ἄλλες. Ἀπὸ αὐτὲς τίς πέτρες εἶναι καὶ τὰ βουνάλα-μα καὶ τὰ βράχια ποὺ βρίσκονται στὴν ἀκρογια-λιά, στὸ μᾶκρος τῆς στεριᾶς. Λένε μάλιστα πὼς πολλὰς βρῆσκονται καὶ στ' ἄλλο μέρος, πέρα ἀπ' τὴ θάλασσα, στὴν Ἀφρικὴ.

Ἀφοῦ σκοτωθήσανε οἱ δυὸ μάγοι τὸ αἷμα τοὺς χύθηκε κ' ἔκαμε τὴ θάλασσα, τὰ δάκρυά τους κάμα-νε τὴ βροχὴ, τὰ κόκαλά τους τὰ κορμιά τῶ δεινῶ-